

Inbreng commissiedebat

Arbeidsmarktbeleid

De Nederlandse land- en tuinbouw is een aantrekkelijke sector om in te werken. Voor elk niveau en voor elke ambitie is er een mooie baan te vinden. Het zal echter geen verbazing wekken dat ondanks dat, werkgevers grote moeite hebben om openstaande vacatures in te vullen. Dat is voor de sector een enorme uitdaging. Werkgevers moeten alle zeilen bijzetten om aansprekend te zijn en te blijven. Vanwege het algemeen belang van de Nederlandse land- en tuinbouw, is daarbij een overheid nodig die zorgt voor goede randvoorwaarden.

Tewerkstellingsvergunningen

Werkgevers in de land- en tuinbouw maken zich grote zorgen over de beschikbaarheid van voldoende personeel. Zij zijn dringend op zoek naar personeel en 84% van de ondernemers verwacht al in het komende seizoen tekorten aan teelt- en oogstmedewerkers. Daarmee komt de verzorging en oogst van Nederlandse groenten, fruit, bloemen en planten in gevaar. Nog meer dan andere jaren maken agrarische werkgevers zich grote zorgen over de beschikbaarheid van voldoende personeel en specifiek seizoenarbeiders voor teelt- en oogstwerkzaamheden in de open teelten, glastuinbouw en in de fruitsector.

Het aanbod van werknemers uit Nederland en de Europese Unie (EU) blijft onvoldoende om de vacatures op te vullen. Dat heeft te maken met een aantal aspecten. Zo verbetert de eigen economische positie in het thuisland. Hierdoor neemt de noodzaak om elders werk te zoeken af. Daarnaast is de concurrentie van andere 'vragende' EU-lidstaten groot. In landen als België en Duitsland houden internationale werknemers netto meer over van hun salaris. Het aanbod van werknemers van buiten de EU moet daarom worden vergroot. Nederlandse werkgevers staan daarbij al op achterstand met landen om ons heen. In België heeft de overheid het al mogelijk gemaakt om mee te werken aan de instroom van werkenden uit landen van buiten de EU voor seizoenarbeid in de land- en tuinbouw. Ook Duitsland heeft een uitnodigend arbeidsmigratiebeleid om gericht tekorten op de arbeidsmarkt aan te pakken.

- Voor seizoenswerk dienen makkelijker tewerkstellingsvergunningen te worden afgegeven. Is de minister bereid te onderzoeken voor welke sectoren actief tewerkstellingsvergunningen afgegeven kunnen worden?

WW-premie seizoenswerk

Om werken in de land- en tuinbouw interessant te houden is het van groot belang dat werknemers ook in Nederland netto meer overhouden. Dat kan door werkgevers meer ruimte te geven binnen de werkgeverslasten. Een belangrijke daarbij is de premie voor het *Algemeen Werkloosheidsfonds* (AWf). Vooral sectoren die te maken hebben met seizoensarbeid – dat vanwege klimatologische en natuurlijke omstandigheden per definitie tijdelijk is – hebben geen keuze en zijn verplicht om de hoge WW-premie te betalen.

- De minister heeft eerder toegezegd¹ om voor seizoenswerk een uitzondering te verwezenlijken. Kan de minister aangeven wat de stand van zaken is voor het verwezenlijken van deze uitzondering?

Huisvesting

Een belangrijk aspect om als land aantrekkelijk te blijven, is borging van voldoende, kwalitatieve en veilige, tijdelijke huisvesting voor seizoensarbeid. Werkgevers in de land- en tuinbouw willen zorgen voor goede huisvesting. Goede en veilige huisvesting voor een eerlijke huur voor

¹ Kamerstuk II 2020–2021, 35 074, nr. 76

tijdelijke arbeidskrachten, is daar een belangrijk onderdeel van. Ook in de aanbevelingen van het *Aanjaagteam bescherming arbeidsmigranten* wordt ook gewezen op het belang van goede huisvesting.

- Werkgevers in de land- en tuinbouw kunnen bijdragen aan het tekort aan huisvestingslocaties door landelijk tijdelijke huisvesting van arbeidsmigranten op het erf toe te staan. Kan de minister toelichten wat haar inzet is in haar contact met de minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening?

Investeren in werknemers

Of het nu gaat om tijdelijke werknemers van buiten Nederland of vaste werknemers, investeren in mensen is en blijft belangrijk. Binnen de land- en tuinbouw hebben we hiervoor een eigen O&O-fonds. In de praktijk maakt echter een beperkt aantal werknemers gebruik van deze regeling. Hetzelfde geldt voor voorzieningen vanuit de overheid, zoals het STAP-budget. De beschikbare middelen komen vooral terecht bij hoger opgeleiden. Lager opgeleiden zijn minder vaak bekend met deze budgetten en vinden lastig toegang tot deze fondsen.

- Hoe kan volgens de minister worden gerealiseerd dat alle werknemers, ongeacht hun opleidingsniveau, laagdrempelig aanspraak kunnen maken op het STAP-budget?
- Ziet de minister mogelijkheden om de aandacht voor leren als onderdeel van je werkzame leven via campagnes in samenwerking met O&O-fondsen te vergroten?